

прѣдаваше въ най-черны-ты и укорны думы и въ най-мрьсны-ты псовни, а пакъ правила-та за здравословіе ся учяхъ въ *шѣмницѣ-шѣ*!! На ученицы-ты отъ тыя училища и днесъ още цѣвтятъ по лице-то тыя орждія и начини за прѣдаваніе гражданственность. То не бѣ ученіе, нѣ мжчненіе! — Въ това врѣмя за най-ученъ учитель ся имаше тоя, кой-то *по-малко* биеше ученицы-ты си.

По врѣмя, кога фенерскы-ти посланници успѣхъ да погрѣчатъ свръшенно наши-ты училища по градове-ты и у *по-голѣмы-ты* общины та полегка-легка, чрѣзъ различни подмамынія съ тютюновы кесійкы и другы такывы помыны, си вѣврѣхъ носа и въ осталы-ты горѣказаны още чисто българскы училища, тога бае Иванъ или бае Стоянъ трѣбваше да ся нарѣче *даскалъ*, кое-то ще каже по грѣцкы учитель. Той при всячко-то горѣказано отъ конецъ до конецъ длѣженъ бѣше да введе у своѣхъ-тѣхъ *школъ* или *сколи* още и *грѣцкѣ филадж*, *откоихъ* и *псалшырь*; освѣнъ това трѣбваше да има и женскы гласъ, и да знае псалтирѣ, та и въ черковѣ да пѣе херувико-то и кынонико-то всякога на грѣцкый; а пакъ кога-то ся случаше да дойде дѣдо владика или нѣкой отъ неговы-ты копое, то даскалъ-тѣхъ бѣ задлѣженъ да свръшва заранъ вечеръ и правило-то цѣло по грѣцкый, кое-то испослѣ, и слѣдъ дѣда владикѣ, токо си замѣни полѣгка-легка наше-то остало отъ дѣда и бабѣ! Така сѣще и въ училища-та отъ грѣцкый октонхъ и псалтырь токо си ся наложи на ученицы-ты — щяли не щяли — да учать и цѣлъ грѣцкый языкъ та и да го говорятъ! Блажени прѣтерпѣвшіи до конца въ това врѣмя кон-то неможяхъ да си научватъ *машимѣ-шѣ*! Съ кола бой ся е трышкало за да ся погрѣчи свѣтъ-тѣхъ *по-скоро*!! — Въ това врѣмя ся почиташе за *по-ученъ* тоя даскалъ, кой-то знаеше и да *чеше* на и да *хороши грѣцкый языкъ* и да е облѣченъ въ лисичевы кюркове, та да може да излиза и прѣдъ дѣда владикѣ; още да има и хубавъ гласъ, та да пѣе и да учи и ученицы-ты да пѣжтъ въ черковѣ, и то всячко на грѣцкый языкъ! До това врѣмя всжду ся плащаше на учителя за ученіе-то на мѣсяць чястно отъ ученицы-ты, кон-то бѣхъ принудени да си носятъ зимѣ всякой день и по дръво за огрѣвъ и т. д.

Нѣчто около отъ прѣдн 35 години наѣмъ введе ся въ нѣкои училища *взаимоучишелный рядъ*, кой-то не-